

Salaata:Burqaa Gammachuu

Description

Salaanni utubaale Islaama shanan keessa sadarkaa lamaffaa

irratti argama. Nama Musliima taâ€™ee hunda irratti salaata shanan guyyaa guyyaan salaatan dirqama isarra kaaâ€™ameedha. Salaanni burqaa gammachuu fi furtuu milkaaâ€™innaati. Salaanni garmalee jabeefamuun yeroo kamiyyuu dhiifamu akka hin qabne Rabbiin nuu dhaama. Hattaa yeroo lolaa miilan yookiin yaabbiin osoo deemanu salaatu akka qaban Rabbiin dhaama. (ilaali Suura Al-Baqaraa 2:239) Rabbiin haala kanaan salaattatti nu ajaja:

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

â€œAni Allaah dha. Ana malee dhugaan gabbaramaan hin jiru. Ana gabbari. Yaadannoo Kiyyaaf salaatas seeran salaati.â€• Suura Xaahaa 20:14

Garuu baayâ€™een keenya salaata akkuma argine salaatan yookiin guutummaan guuttutti dhiisun addunyaa tana qofa ariâ€™aa jirra. Sababa salaata dhiisutiin gammachuu fi tasgabbii dhabaa jirra.

Faayda Salaata irraa argannu

Salaanni burqaa gammachuu fi karaa gargaarsi Rabbi ittiin namaa dhufuudha. Salaanni jabeenya namaa kenna. Namni salaata yoo dhiise jabeenya dhaba.

â€œYaa warra amantan obsaa fi salataan gargaarsa barbaada. Dhugumatti Rabbiin warra obsan waliin jira.â€• Suuraa Al-Baqaraa 2:153

Namni salaata salaatu salphatti sheyxaanan hin adamfamu. Namni akkuma salaata sirnaan salaata adeemun Rabbitti dhihaacha sheyxaana irraa immoo fagaacha adeema. Salaanni toltutti nama kakaasa badduu irraa immoo nama dhowwa.

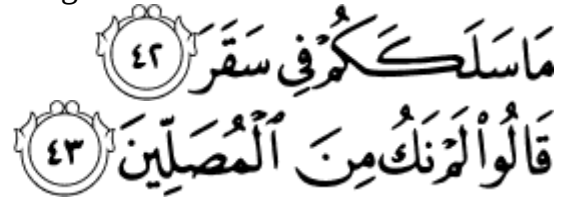
â€œ(Yaa Muhammad) Kitaaba (Qurâ€™aana) irraa waan gara kee buufame dubbisi. Salaata haqa isaa guuti salaati. Dhugumatti salaanni wantoota fokkatoo fi jibbamoo taâ€™an irraa nama dhorgiti. Zikrii (faaru) Rabbiitu waan hundaa irra guddaadha. Rabbiis waan isin hojjattan ni beeka.â€• Suura Al-Ankabuut 29:45

Amala muâ€™imintoota keessa tokko salaata sirnaa fi osoo addaan hin kutin salaatu, yeroo fi danbii isaa eegani salaatu. Warroonni kunniin warroota milkaaâ€™aniidha.

Miidhaa salaata dhiisu

Salaata dhiisun galaana dhiphinnaa fi yaaddo namatti bana. Namni yommuu Rabbiin irraa fagaatu wanti isa eeggatu jireenya dhiphinnaa fi rakkinnaati. Nyaanni qalbii zikrii waan taâ™eef nyaata kana yoo dhabdu ni duuti yookiin ni dhiphatti. Namtichi gammachuu fi tasgabbii jireenya keessaa dhaba. Wanti ibidda jahannam maqaan isaa â€~Saqaarâ€™™ jedhamutti nama geessu keessaa tokko salaata dhiisudha.

Warrii jannataa akkana jedhanii yakkamtoota gaafatu â€œMaaltu saqariin keessa isin seensise?â€• (Yakkamtoonnis) ni jedhu: â€œNutti warra salaatan irraa hin turre.â€• Suuraa Al-Mudassir 74:42-43 Namni yommuu salaata dhiisu wanta gadhee hojjachuu jalqaba. Wanta gadhee hojjachuu hanga duâ™uu itti fufa. Ergasii dhuma hamatti isa geessa. Gaafin akkana jedhu kaâ™uu dandaâ™a. warroonni salaata hin salaanne kan akka kaafirota, gariin isaani wanta badaa hin hojjatan, amala gaarii qabu. Kuni akkamitti taâ™uu dandaâ™a? Deebiin: gaarummaa isaani hin kaannu. Gaarumma osoo qabanuu badii fi wanti gadheen isaan hojjatanii fi hojjataa jiran maaliidha? Shirkiin mitii, Rabbitti waa qindeessu? Badii fi amalli gadheen kana caalu eessa jiraa? Namni shirkii dalaguu nama zinaa raawwatu caala adabama. Shirkiin yakkaa fi badii hundaa caalu, zulmii guddaadha (ilaali Suura Al-Luqmaan 31:13) Namni salaata yommuu dhiisu haalli jireenya wal xaaxa itti taâ™a. yaaddo fi dhiphinna keessa bahuuf yookaa araadota akka sigaara, caati, alkooli fi kan kana fakkaataniin qabama yookiin immoo of galaafata. Kana irra osoo wuduâ™ate gara salaata deeme dhiphinni hunduu irraa adeema. Kanaafu salaata dhiisun addunyaa aakiratti balaa hamaaf nama saaxila.

Sababoota salaata nama dhiisisan (gachisisan)

Namoonni sababoota adda addaa irraa kan kaâ™e salaatu dhiisu.

Addunyaa ariâ™uuâ€“ namni kaayyoo guddaa addunyaa godhate salaattatti haajaa hin qabu. Halkanii guyyaa osoo addunyaaf dhiphatu jireenya isaa fixa. Addunya gabaabdu tanaaf gammachuu turaa dhaba. Salaata salaati yommuu jedhamu ani yeroo hin qabu jedha. Addunyaaf jedhanii yaadannoo Rabbii irraa garagaluun kasaara guddaaf nama saaxila.

â€œYaa warra amantan qabeenyi fi ilmaan keessan zikrii Rabbii irraa isin hin dagin (hin garagalchin). Namoonni kana dalagan isaanumatu hoongaâ™oota.â€• Suuraa Al-Munafiquun 63:9 Addunyaaf jedhanii salaata dhiisun nama hoongessa. Meeqa keenya wanta hin fayyanne waliin osoo yeroo keenya gubnu salaata dhiisna yookiin sirnaan hin salaannu. Dhugumatti akkuma Rabbiin jedhe qabeenyi fi ilmaan qormaata gurguddoodha (64:15). Mobaayili fi interneeti osoo oli gadi oofnu salaanni nurra darba. Sheyxaanni nu hoongessuf bakka salaata wanta nu hin fayyannee fi fokkuu nutti bareechisa, salaata immoo akka gaaratti nutti ulfeessa. Bakka deemu hunda telefoonni harkaa hin buutu.

Ana kuni naa hin galle
Teknoloji zikrii godhanne
Salaata daganne
Akkuma argine saganne
Lakkii kuni nu hin baasu
Yeroon gara Rabbii haa deebinu
Salaata sirnaan haa salaannu
Sheyxaana jalaa haa baanu

Namoota biroo ilaalu“ yeroo ammaa namoonni akkuma jaama wal hordofu. Namoonni baay’een yoo hin salaatin “Ana maaltu na xaarse, kunoo namoonni baay’een hin salaatan. Warroota salaatan jijjirama irratti hin arginuu. Jechuun salaata irraa garagala. Guyyaa qiyaama namni hunduu wanta hojjataa tureen gaafatama. Namni tokko cubbuu nama biraa gonkumaa hin baadhatu. Salaata kan salaatu yookiin hojii gaarii kamiyyu kan hojjatu mataa ofii qofaafi. Namni qajeel mataa ofii qofaaf qajeel kan dabees mataa ofii qofarratti dabe (10:108). Kanaafu namoota biroo ilaalani dabuun gowwummaa fi of sobuu malee wanta biraa ta’uu hin danda’u.

Namni qabsaa’es kan inni qabsaa’u lubbuma isaatif. Rabbiin dhugumatti aalama hunda irraa dureessa. Isaan amananii hojii gaggaari hojjataniis badii isaani isaan irraa haaqna. Dhugumatti gaarii waan isaan dalagaa turanii isaan mindeessina (mindaa isaani kafalla).• Suuraa Ankabuut 29:6-7

Akkuma aaya kana keessatti ibsame Rabbiin salaata keenya irraa fayyadamaa miti. Nutu fayyadamtoota malee. Salaata yoo dhiisne wanti Rabbirraa hir’atu hin jiru, salaata yoo salaannes wanti Isaa dabalamuu tokkolle hin jiru. Nuti hiyyeeyyi yoo rakkanne fi dhiphanne Rabbitti iyyudha.

Akkamitti salaata irraa gammachu arganna

Salaata irraa gammachuu argachuuf carraaqqi fi obsa nu barbaachisa. Namoonni tokko tokko salaata salaatan wanta barbaadan yoo hin argatin salaata ni dhiisu. Yookiin immoo salaata yeroo rakkoo yookiin ji’a ramadaana keessa qofa salaatu. Salaanni ispoorti gadi jenne ol jennu osoo hin ta’iin sarara wal qunnamtii Rabbii fi gabroota jidduti. Maqoo(haasawa) Rabbii fi gabricha jiddutti adeemsifamuudha. Salaata keessatti yommuu suuraa faatiya qaraanu maqaa Rabbiitin jalqabna, itti aansine galata Isaa galchina. Maqaale babbareedan Isa faarsina. Mooti guyyaa Qiyaama akka ta’ee Maaliki yoomidin jechuun ni mirkaneessina. Si qofa gabbarra, Si qofa irraa gargaarsa barbaanna jechuun gabrummaa namoota fi wantoota biroo irraa of bilisoomsina. “Itti aansine daandii qajeela irraa akka hin dabne “karaa qajeelatti nu qajeelchi” jenna. Daandiin qajeelaniis karaa warra dallansuun Rabbii itti bu’ee kan akka yahuudota fi warra beekumsa malee jallatee kan akka nasaara (kiristaanota) osoo hin ta’iin karaa Ati tola irratti oolte kan akka Nabiyyoota, shahiidota, saadiqoota fi warroota saalihoota nu qajeelchi jechuun Rabbii keenyatti warwaanna. Kanaafu gammachuun kana caalu eessaa dhufaa? Rabbii galata galchuun, Isa faarsun, Isa qofa gabbaruun, Isarraa gargaarsa kadhachuun, karaa qajeelatti akka nama qajeelchu itti warwaachun gammachuu akkami! Yommuu gara sujuuda bu’an dhiphinnaa fi ba’aa akkamitu namarraa ka’aa!

Salaata irraa gammachuu argachuuf dambilee salaata eeganii salaatudha. Hiika wanta jennu baruuf tattaafachu qabna. Yommuu hiika suura faatiyaa fi kan biroo sammuu keenya keessatti finne salaannu, salaata irraa gammachu arganna, mi’aa isaa ni dhandhamna. Yommuu salaata salaannu yaadota

duniyaa irraa garagaluuf carraaqu qabna. Salaata qofa irratti xiyyeefachuuf yommuu carraaqnu gammachuu fi milkaaâ€™inna arganna.

Akkuma salaata xumurren olkaane fiigu hin qabnu. Tasgabbiin gadi teenne zikrii fi duâ€™aayi gochuudha. Balleessa keenyaf yommuu Rabbirraa araarama kadhannu, rakkoo fi dhiphinna keenyaf yommuu Isatti warwaannu baâ€™aan nurraa buâ€™a, gammachuu arganna. Salaata ima salaata wanta fedhu argachaa hin jiru jechuun abdii kutuu hin qabnu.

•Saalata akkuma salaattun balbala Rabbii dhahaa jirta. Namni balbala Rabbii dhahe Rabbiin ni banaaf.â€• Abdullah ibn Masâ€™uud

Burqaan gammachuu salaataa
 Salaatan milkaaâ€™innatti baataa
 Dhiphinnaa fi rakkoo irraa baraaramtaa
 Wanta fokkuu fi jibbamoo irraa fagaattaa
 Namoota filatamoo keessaa taataa
 Siinqin kee kan aakira salaata
 Sila harka qullaa duâ€™uu feetaa?
 Hin dhiisin gonkumaa salaata
 Ani kana si dhaama akka obbolessatti
 Fudhachuu fi dhiisun mirga keeti
 Assalamu aleykum siin jedhaa asumatti
 Hanga guyyaa biraa walitti deebinu nagahatti

Date Created

April 2, 2016

Author

admin